

პარაკევი, 28 მარტი 1897 წ.

პარაკევი, 28 მარტი 1897 წ.

ივერი

ბაზითი ღირს.

თვ.	წაფ.	თვ.	წაფ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 50
7	6 50	1	1 75

ცალკე ნაბი — მართი შეურთი.

რედაქცია:
 ნიკოლოზის ქუჩი, 21.
 ტფილისი.
 ბაზითის დასაბარებლად
 და განქალაქებთან დასაბუჯდად
 უნდა მიმართოს რედაქციის და წინასწარ
 ახავარც. საზოგადოების რედაქციისათვის
 ფასი განესაზღვრება:
 ჩვეულებრივი სტრუქტურის მიხედვით
 16 კაპ., მთლიანად — 8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

რადაქმიონსაბან

იმ ხელის-მომჭერთ, რომელი თვც ნახევარ წლით აქვთ დაკეტილი განსეთი პარმანდელ წლის პირველ იანვრიდგან, გასეთის გასაგან მაკვშობთ ამ წლის პირველ მარტს, რადგან პარმან ოთხი თთვე და ჩვიდმეტი დღე მიდებული აქვთ გასეთი და ესლავ ერთის თთვისსა და ცემტის დღისგანსეთი პირველ მარტამდე შეუსრულებათ. ვისაც ჰქონს პირველ მარტიდან ამ წლის დაქვებამდე მიდღის განსეთი, უნდა გაძიგასავ ნოხს ათის თთვის ფასი განსეთისა 8 მან. 33 კაპ.

ახალი ამბავი

გუზნი, 27 მარტს, საქართველოს ექსარხისა, მისმა ყოვლად მაღალ უსამღღლოდოსსობამ ვლადიმერსა სამღღლოდობის თანდასწრებით აუკრთხა ტფილისის საქელგობა გიმნაზიის ახლად აგებული ეკლესია, წირვას დაესწრენ კავასიის მთავარმართებელი, მისი ბრწყინვა-

ლება გ. ს. გოლიცინი, მზრუნველი კავასიის სამოსწავლო ოლქის ბანი იანოვსკი და სხვანი მრავალნი მოხელენი, რომელნიც გიმნაზიის დირექტორის ბილეთებით იყვნენ მოწვეულნი. წირვის შემდეგ მოწვეულთ საუხზე მიართვეს.

როგორც ვუწყით, ტფილისის გუბერნატორმა პოლიციისტერს — ბან მასტეის ქალაქის ამომჩრველთა სიები გაუგზავნა და დაავალა გაიგოს: ხსენებულს სიებში სხვა სახელწიფითა ქვეშევრდომნი ხომ არ არიან ჩაწერილი, რომელთაც კანონის ძალით არჩევენებში მონაწილეობის მიღების უფლება არა აქვთო. ბან პოლიციისტერს სიები გაუტრგნია და აღმოჩინილა, რომ 28 უსტო-ქვეყნული ყოფილა სიებში შეცლილი შეტანილია.

მიწად-მოქმედების სამინისტროს იუვისკონსულტის თანაშემწე ბანი ლისენკო, რომელიც კავასიაში იყო გამოგზავნილი იმის გამოსაკვევად, სადა და რამდენი სახელმწიფო მიწელი მიისაკუთრეს კერძო კაცებმა, ამ დღეებში პეტერბურგს მიღის.

ტფილისის გუბერნიის ჟანდარმთა მართველობის უფროსი გენერალ-მაიორი გ. ი. იანოვსკი ტამბოვს იქნა გადაყვანილი.

ტფილისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნატარჟისი ნ. ს. ფე-

ლოროვი, „ნოვ. იბრ.“-ს სიტყვით, ტფილისის ნატარჟისად იქნება დანიშნული, მანის მაშინკოვის მაგიერად.

ბან ტფილისის გუბერნატორს მზრის უფროსთა და მზრისსვე ბეთიალთათვის მიუწერია, რომ რადგან გაზაფხული დედა და საქონლის პატრონები თავიანთ საქონელს ზამთრის ბინიდან საძოვარს ადგილებში გარეკენ, და ადგილი შესაძლებელია საქონლის ქირი ბევრგან ვაგარცულონ, ამისათვის ყველა სახამთრო ბინა ვასინჯეთ და ვის საქონელსაც საქონლის ქირი ან თურქული აღმოაჩინდეს, იმას საზღვრული საძოვარს ადგილებში საქონლის გარეკის ნებას ნუ მისცემთო. ხოლო ვის საქონელსაც ავადმყოფობა არა აღმოაჩინდება, იმას შესაძლებელი მოწოდება მიუტარდეს ვისაც ასეთი მოწოდება არ ექნება, იმას საქონლის ბირკის ნება არ მიეცემაო.

ოთხშაბათს, 28 მარტს, ქართულ თეატრში გამართული იყო ქართული წარმოდგენა სტენარისთვის თამაშისთვის სასარგებლოდ. წარმოსადგენად დანიშნული იყო ანტონოვის კომედია „შხის დაზველები“, მაგრამ ამის მაგიერ წარმოადგინეს გ. სუნდუკიანის სამ-მოქმედებანი კომედია „პეპოკ“. ბან გ. აბაშიძემ ჩვეულებრივ კარგად შესასრულა ზიზნი მთვის როლი. გვეგვანოვი (გიქო)

თავად გაქიანებულ როლს უფრო აქიანებულად. მკვლელი (კაკუ-ელი) ზედ გამოქრილი ყარაღულედი კინტო იყო. დანარჩენებიც პიესის კარგად წარმოდგენას ხელს უწყობდნენ, ზოგიერთების კარდა. საზოგადოება წარმოდგენას ოცთა დაღწერო.

ხელმწიფი იმერატორმა როტმისტრის კოპიტკინს, რომელსაც ციმბერში გაგზავნა და ყოველის ღირსების ჩამორთმევა ჰქონდა ვადაწვევითი სამხედრო სასამართლოსაგან დაათოვის შეურაცხებისათვის, ყოველად უმოწყალესად შეუმსუბუქა სასჯელი, მისი უღვრებულეობის ბრძანებით იგი უნდა დაატყვებული იქნას რვა თვით, სამსახურშივე დატყვეობი.

„იტფ. ლის.“-ს სიტყვით, მიმდინარე წელში სახელმწიფო მიწელების გამოქვრის საქმე უნდა გამოაღირონ, რისთვისაც სამოსამართლო უწყების განმარტებლთა დასახმარებლად მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრო რამდენისამე ტოპოგრაფს გაგზავნის კავასიაში.

როგორც იგივე გაზეთი ვვაუწყებს, უმაღლესის მთავრობის წინაშე შუამდგომლობა აღიჭრავი იმის შესახებ, რომ ორი სახაზინო პოლიცა დაარსდეს კავასიაში, ერთი ქუთაისში, ქუთაისის გუბერნიისა,

ბათუმის ოლქისა და სოხუმის განყოფილებისათვის, ხოლო მეორე — ერევანში ერენის გუბერნიისათვის.

მავე გაზეთის სიტყვით, 26 მარტს ტფილისის გუბერნიის მართველობის საქალაქო საქმეთა საკრებულის, ბან გუბერნატორის თავჯდომარეობით, კრება ჰქონდა თურქულ მე, რომელმაც ქალაქის ამომჩრველთა სია განიხილა და სცნა, — სიები საზოგადოდ სწორედ არი შედგნილი. ამისთანვე საკრებულში ქალაქის გამგეობას დამატებითი სიები მოსთხოვა, რომლებშიც პირველად მეორე გილისის ვაიკის არიან აღწერულნი, და ცნობები — ეს ვაიკისი როდის იქნენ ჩარიცხულნი ვაიკათა წოდებში და რა საქონელს ჰქონდათ. ბოლის საკრებულო ბან გუბერატორის აზრს განიხილა ქალაქის საბჭოს დადგენილების შესახებ. საბჭომ სავაჭრო-სამეურნეო დაწესებულების წარმოქმნის შესახებ, ხოლო გუბერნატორი ასეთის შეცვლის თანხა არ გვხდა, და იმ აზრს დაადგა, რომ სხენებული დაწესებულება შეუცვლელად დაიჩინოს. საკრებულო დაეთანხმა ბან გუბერნატორის აზრს, საბჭოს დადგენილება დაარღვია და საავტორსამეურნეო პოლიცია უწინდლისავე სახით დასტოვა.

ახალციხის ვაქრებს უთხოვნიათ ქალაქის მთავრობისათვის, რომ აპკრასლეთ კვირამოთ ვაქრამაო.

ფელეტონი

მდინარეს

ჰყვირის, ჰშფოთავს, ზვირთებს იტყვის,

ეხეტება კლდე მდინარე; მისს ვარშემო ხმა არ ისმის — ძილს მოუკავს არე-მარე; და მდინარეც იმს სცილობოს, მხოლოდ ის აქვს სანატრელად, რომ ხალხისებრ მიიძინოს ფეტივად და უღარდელია!..

ნუ, მდინარეც, ნუ მოგხიზლავს ხალხის ყოფა უღარდელი: მინარო ხომ უსულის ჰვავს, — აბა, რა ვაქვს სანატრელი? ნუ, ნუ მოშლი ტეპა-შუხილს, გარკინეთი სული აყვავებებს, ვით ღრუბლებს მზე — სულის წუხილს ნეტარება ამოქვეყნებს: ბრძოლა შეიქმს სულის ძალსა, სულის ძალა — სიყვარულსა, სიყვარული — სამართალსა, სამართალი — სიხარულსა!..

გ. აბაშიძე

ხრიპების ხუხულა

ბანი გ. წყრეთლისა.
(დასასრული *)

ახლა ვითობოთ: რითი მართლუ
 *) იხილეთ „ივერიის“ № 57.

ლომს „კვალი“ თავს იმ უკუღმარ თობაში, რომ იგი სიხარულით მიეგება მეოთხედის მოწონების მთელის წიგნის მაგიერ? აბა ვითო და ვერც ვიპოვებოთ თავისა. იგი მხოლოდ ცდილობს თავისი ცოდო სხვასაც მოახვიოს კისერზე. მის მოპყვას ვახუთის „ივერიისა“ მტკრონიკის აზრი შესახებ ხსენებული წიგნაკისა, დაბეჭდილი ახლ ამგებში ხუთის წლის წინად. მაგრამ ეს ხერხი იმ ხავსადც არ გამოადგება, რომელსაც ეტიდებოდა წყალ-წალღბული.

ჯერ ერთი ესა, რომ მაშინ „ბავაშების მოკეთე“ მეოთხედს-კი არ წარმოადგენდა „დღდა-ენისას“, არამედ ხანგეზოს, რადგანაც იპყრობდა ერთის წლის კურსს როგორც კითხვისას, ისე წერისაც; ახლა-კი შერხა მის მხოლოდ კითხვის მასალი, წერის-აკი ვაქრა.

მეორედ, მაშინ შემდეგნილი ნიშნავდა თავის წიგნსაც უფრო ოჯახობისათვის და წარდგენას უპირებდა მოსაწონებლად წერა-კითხვის საზოგადოებას, როგორც ეს მოხსენებულია „ივერიის“ მეორე-კი სკოლეებისათვის დანიშნულ და მოსაწონებლად წარადგინა რვეული სრულად სხვა დაწესებულებაში.

მესამედ, მაშინ უსაფუძვლო მოწონება და ქება რომელიმე უფარვის წიგნაკისა რომ იმგებში მეორედ-კის მიერ, რომელიც მოკლებულია

შეძლებას და დროს რვეული ვადა-თიანჯოს და დაფასოს და ხზირად ავტორის კარნახით სწერის თავისს შენიშვნას, ვნებეს ვერ მოუტანდ სკოლებსა, და ახლა-კი შხაბა მათთვის, რადგანაც მაშინ მასწავლებლებს, რომელნიც კარგად არჩევენ კარგს ადრევე, ჰქონდათ სრული უფლება მოწონებულ წიგნთა შორის ემხარნათ მხოლოდ ის, რომელსაც უფრო ღირსეულად სთვლიდნენ, და ახლა-კი ეს უფლება მათ დაპყრავს სიყვარულს, და აი ამისი ფაქტებიცა.

ახუთის წლის წინად ქართული ანბანი გულისაშეღისა არამც თუ მოწონებული იქნა, არამედ სახაზინო ფულითაც გამოიცა. ესეც არ იმაგებოდა, და ყველა მასწავლებლებს დაკითხნენ: არა სჯობიათ, რომ „დღდა-ენის“ მაგიერად ეს წიგნაკი იმხაროთო, მაგრამ მასწავლებლებმა უარ-ჰყვეს იგი ერთბიძე და წიგნზედ დახარჯულმა სახაზინო ფულმა ფუქად ჩაიარა. ეს მოხდა იმიტომ, რომ მაშინდელმა დირექტორმა ბანმა დარის არ იმდობა ძირითადი უფლება მასწავლებლებისა დაეორგანა ახლა-კი სრულიად სხვადა ვხედავთ. ქუთაისის გუბერნიის მეორე მოსქენით მასწავლებლებს, რომელსაც ესრედ წოდებული ჩუქრის-უფარვისად არ მაინდეს, მაგრამ ყველანი-კი მს ხხარობენ. აღმოსავლეთის საქართველოში „ბუფების კარს“ მასწავლებლებს დადებითი თხოულობენ და

თხოულობენ, მაგრამ აღარ ვგზავნენ ეს რამდენიმე წელიწადი.

წარსულს ზაფხულში, ყველა მასწავლებლებმა დაიბარა „Русское Слово“. მაგრამ მის მაგიერად გაგზავნილი იქნა ჩერნიავსკის წიგნი. დრონი, როგორც ხედავთ, იცვლინენ, და ძლიერაცა.

ასე, რომ ამ ეჰად სწორედ ზედ გამოქრილი ჩვენს მასწავლებლებზედ სიტყვით კივის პედაგოგის და სხალხი სკოლების ინსპექტორის ლუბენცისა, რომელსაც მარზან ზაფხულს მაკარის სადევნაოგო გამოაშენებულ თავის ლექციამ უთქვამს: „Нѣтъ ничего печальнѣе положенія того учителя, которому приходится учить и разъяснять ту книгу, къ которой онъ не чувствуетъ ни влеченія, ни уваженія“ (*).

ამიტომ, როცა „კვალი“ ამბობს: თუ „ბავაშების მოკეთე“ მოწონების და დაბეჭვების შემდეგ დასაჯი წიგნი აღმოჩნდა, ჩვენ მის გაუშვალადებოთ, ბავაშურ საქციელს ჩადის და სხვა არავფრსა. ჯერ ერთი ესა, რომ ეს თავისი ნაფურთხის ალოკვა იქნება: მეორედ, რა მნიშვნელობა ექნება მაშინ დაწვენებას და გაიციებას?

*) იხილეთ შესანიშნავი წერილი ბანი ბიკვიასის: სრულიად რუსეთის გამოცხენა პაკონში, რომელიც დაიბეჭდა მთაბეჭმ ამას წინად.

არავითარი, როგორც სკველილის შემდეგ მოხანებასა. ვიხედავ შეუძლიან იმოქმედოს „კვლის“ სიტყვამ, იმათ იმეფების უფლება უყვე დაკარგული აქვთ და იძულებულნი იქნებიან თავისი აზრის წინააღმდეგ იმოქმედონ. ჩვენის მეცივნიის წერილში ამისთანა მაგალიტოც ბუკურალებს: „შერქობაში მხოლოდ შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“ გვეგონა ის შეუდარებელი ნაწარმოებია და ისიც-კი ამ ბოლო დროს დავეფიქვლედა. მაშ რადა გამოჩნდა ეს „დღდა-ენა“, რომ ამას დრო და ეამის ქარის ცეცხლი არ უნდა ეყარებოდეს? სიტყვად სადოა, წიგნიდა სახით, სადა „ვეფხისტყაოსანი“, პოეტური ქმნილება, შეიღძის წილს ხრედ დაწერილი და მასუქან წიგნ-უხლებლად დაიჩრქობდა და სადა „დღდა-ენა“, რომელიც ოცი წლის წინედ დაიბადა, იზრდა და მხოლოდ გუზნი, 1896 წლის დამდეგს მიიღო თავისი უქანსკენილი სახე. წინედ ეს წიგნი იპყრობდა 160 გვერდსა, მოკლებული იყო საწერის დენდნას, სასულიერო ზნეობრივ-განყოფილებასა, მხოლოდ აქა-იქა იყო დასურათებული ორმოც-სამოცი სურათით, ახლა-კი იპყრობს 224ჲ გვერდსა, სურლის კურსს საწერი დენდნისა, ვრცელს სასულიერო-ზნეობრივს განყოფილებასა და 360 სურათსა. ამ შემთხვევაში ბანი წყრეთელი მოგვაცხადებს იმ სულწარმის მტერს ბანი

* ტელიის გუბერნიის სახალხო-სწავლებლების დირექტორმა შეუკრ...

* ფოთა. ფოთელებიც ევლირ-სეთ ტელეფონს ამ დღეებში აქ იქ...

* ქსანია. 26 მარტს, საქონლის მატარებელზე მცხეთაში დაუფრდა...

თავართქილიძისას, რომელიც ნატრობდა მის უბედურებას, — და როცა...

ამაზე კიდევ გულ-ჩამოთუტავს რაიმე ეტყევი ბნის წყურთობას...

* ქარტისტანის სოფელი (კავ-რის მარა). ჩვენს სოფელში წითე-

* გლანია, (ტელიის მარა): ამას წინაღ აქ მოვიდა ტელიის მარის უფროსი თა-ღ. გ. ჯანდიერი...

* 25 მარტს, ნაულოვსმა, რე-ტრმა ქაქისზე ულოფანუნას სხე-

რებიდან არ გამოდის ამ ხნის გან-მავლობაში. ამდენი ხანი იტაცხლა...

დაიღა, „დედა-ენა“ დაუთ-მობს თავის ალას არა რომელსავე...

ბუილის სამშენობი-სამრმინო საზოგადოების წლისთვის კრება.

(შედეგი) მოხსენდა კრებას ამ 1897 წლის ხარჯედილი პარტიი. მოხსენდა და აღ-მონდა, რომ სახარჯედილი ნაშენობი...

კრებას მოიწვიანა ამ ხუთმეტის კრის სახელმწიფო წყაიხაო. წყაიხაო-ხეს და აღმონდა, რომ ყველაჩი...

ბანი ჯიჯავაძე მე მაკვირებს ამ ხუთმეტის კაცი საქციელი: გამოსუ-

სხვა კუთხეებისას. და აი ამისთანა სა-ხელმძღვანელოს შემდგენელს სრულს...

დასარული, ბანი წყურთელი ჩივის: გოგეაშვილმა გამოძინდა, ცბიე-

ამორჩეული არიან, არ ვარგანან და უნდა გამოეცავალითაო. არც ერთი...

კრებაში მოწმიების ხმა ისმის, ბევრი თხოულობენ საბუთი მოკი-

თ. ა. ჭავჭავაძე: ჩემთვის არავი-თარის საბუთის და მიზეზის მოსმენა...

(მბლურთა, ზოგი ტაშს უტრავს, და კველა: თავალია, მე თვევენ...

ბი. ხოლო ყველამ იცის, რომ მე-ფისტოველი მომიგებოდა არა მარტო ვერაგობა და ცბიერება...

უკანასკნელად, ერთს კარგს წი-ნადადებას მივქცევი „კვლის“ რედ-

თ. ა. ჭავჭავაძე: შეზღუდულია ბნი კეხელი თუ არა, — ამას თავის...

ბანი ამისთანა კაცსაც, როგორც ბანი და კველა: თავალია, მე თვევენ...

ბი მოგვევენ შემდეგ ორს კითხვანზე: 1) უდრის თუ არა „დედა-ენა“...

2) მადრა თუ არა „კვალი“ და „ჯეული“ თითი უმარტესი ვერო-

როგორც ხელდა, პირობა ჩემთვის ძლიერი მძიმეა, მოწინააღმდეგისათვის...

კომპ. გონაბაშვილი.

ღვარდს ურევდნენ. ბ-ნს ცეხულ თა-
ვის საკუთარი საქციელი შეურაცხა
ყოფს და არა მე, რომელიც მარტო
მის საქციელს ვახსენებ. ბატონე-
ბო, ჩენი სამეურნაო-საკრედიტო
დაწესებულება ახალი საქმეა და ნუ-
მისცემთ ნების სახატელი აზრობუდე-
ები აქცევათ. საცა არის, იქაც
გვეყოფა ამისთანა სამარტოვანი ქსე-
ლების ვაგმა და ხლართვა. ამიტომაც
გირჩევთ სამარტოვანი დიდი დასავაი
ამ მართლა და სამარტოვანი თხოვე-
ნის და სრულის ძაგებით უარ-ჭყაო.
ამას ითხოვს ღირსება კრებისა,
ღირსება საზოგადოებისა, რომ-
ლის შიგნით ვერც თამამად
ვაგზმდეს მოხვედრითა. ერთხელ და
უკანასკნელად აცოდინეთ ყველას,
რომ ადამიანთა ღირსებას ბ-ნ კვხე-
ლისთან კაცებს ჩენი საზოგადოება
უსახლოდ არ შეავიწინებებს და
სრულის ძაგებით ამისთანა საქციელს
სამარტოვანი დათმად დასადას...

ღიმილიანობა, ისმის ძაბითა...
„მართალია, მართალია“ თ. ი. ჯე-
ჯავაძეს ბ-ნი თავმჯდომარე აწვევტი-
ნებს სიტყვას ზარის რკით და კრე-
ბა მიტაც არ დაწყნარდა და მაშინ
ბ-ნმა თავმჯდომარე შესწევტი კრე-
ბა ხუთის წყითათა. შემდეგ ისევ და-
წყეო კრება და ბ-ნმა თავმჯდომარე
ჩემ სთხოვა კრებას საგანზე ილა-
პარაკეთ და პირადად-კი ერთიერთ-
მანთვის ნუ მიწვდებითო.

ბ-ნი ხსენებს: ბატონებო, თ. ჯე-
ჯავაძემ მე თქვენს წინაშე შეურაცხა-
ყოფა მოამყენა. ხომ მოგვხსენებათ
თ. ჯეჯავაძეს რა პირადი მტრობა
აქვს ჩემი და აი მივხეი ჩემის შეუ-
რაცხყოფისა. აქ მტრობა ალაპარა-
კებს ჩემზე. შე წვერი ვარ ამ კრები-
სა და ჩემი აქ შეურაცხყოფა კრე-
ბის შეურაცხყოფაა. მე ვთხოვ, რომ
თ. ჯეჯავაძემ ბოდიშს მოიხილოს,
ჩემს წინაშე-კი არა, კრების წინაშე...
თ. ი. ჯეჯავაძე: თუ რამ დამიშა-
ვებია კრებისათვის, მე მზად ვარ ყო-
ველთვის ბოდიშს მოვიხილო. ხოლო
ბ-ნს ცეხულს წინაშე არასოდეს.
თ. ჯეჯავაძეს მტრობათი მოკლედა
ჩემი ავად ხსენებთა, ბ-ნმა ბ-ნმა კე-
ხულმა. ბ-ნ და ცეხულთან არად ღრის
შემხებვევა არა მქონია რაშიმე და
სადმე საერთო არა მქონოდეს და
იმედ მაქვს არც თავის დღეში მე-
ქნება ჩემ და სასახლოდა. აქ ჩემი
მისამდე მტრობა-კი არ ჰქონებოდა,
არამედ მისი საქციელი, რომელიც
შეუწყნარებელი ყოველ რიგიან კა-
ციანა.

ბ-ნი მაგწმობა: მე რამ მოვისმინე
იმ 15 კაცის თხოვნა, ენაზე, რო-
გორც ბევრმა სხვამ და ვცხადებ მთელ-
მა კრებამაც, რომ იგი ცარიელი და
უსახლოთა თხოვნაა და, სწორედ გი-
თხოვთ, სულელურიც, უკაცრა-
ვოდ, რომ ეს სიტყვა ვიხმებო, რა
არის ამ თხოვნაში? ცარიელი
წაილი, რომ თთბი ღირსეული,
ჩვენ მიერ დაყენებული კაცი უფრო
გისად ვიცნათ და საქმიანად დაით-
ხოვით. ამა ერთი მიზანით, უსახლო
თოდ ავად ხსენებს ადამიანისა ღმრის-
თან თხოვნას,—ჩენ არ მოგწმობინა
ღვარდნი ვაგვამოხმებო,—რომელიც
ქუთათა მოყოფილი კაცი იყადრება და
ვაგზმდეს მითამ ჩენ რა ვგონივართ?
გვიმადეს და უნდა ავისრულეთ! ნუ
თუ იმის იმედ ქჷონათა, რომ არ
მოვიკითხავით საბუთს და მარტო
იმის ცარიელს სიტყვას დავჯერდე-
ბოდიშ და ჩვენს ამორჩეულ კაცებს

სახელს შეუბღალავდით! მეც იმ აზ-
რის ვარ, რომ ამისთანა უზარო და
უზარტებელი საქციელისთვის კრე-
ბამ ძაგმა ვამოუცხადოს და მათი
თხოვნა უარ-ყოფილი იქნას. თუ არა
იმ 15 კაცი ნუ თუ ერთი ენი-
მი ამისთანა არ არის, რომ საბუთი
თხოვნისა კრებას აუხსნას და გი-
არკეთის რამ აიძულა, რომ ეს ამა-
ვი ატება.

ასტუდა ჩაჩქოლი, აქედნ-ქილამ წე-
გრნი თხოულობენ, რომ მთხოვენ-
ლებმა საბუთიანი დასახლნონ.

(შემაღვი იქნება)

პაპარა საუბარი

ჩენმა დარბაისებმა „Новое Об-
щественное“—მაც მითამადა ობუნჯობა
დაიწყო, რატომ? მზარტულმა კარ-
გი საქონელია. მაგრამ დღეპე და
ღრეპე ობუნჯობაა, თუ არა,—ეს
დღმართა იცის. გინა ყველა რაც
ადამიანს სიცილს მოჭყვრის ობუნ-
ჯობაა. თქვენფიც ხომ ქამა და ქა-
მაც ქამა, მაგრამ შუა დიდი ზღვარი
უზით. ეგრეც დღეპეა და ობუნჯობა.
ჩენმა გვეგონია, რომ ამ ხანად პირ-
ველი დღმართი „Новое Обществен-
ное“—სი ცოტა არ იყოს დღეპესა
ჭგაეს და თუ იყინით, დღმეპე გვე-
ტინება, ანუ უფრო ტბტილა რომ
ვუჭვათ, მასხარაობაზე. ეს დარბაი-
სეი გზებით ჩენმა გვეჭამებს, რომ
ჩენც ბ-ნს გუნისა შეგრიდალ მიგვაბ-
რენით და იმისგან ქუუსას ვწვე-
ლობთ. ეს დღი ობუნჯობა ჰგონის
საბელო-ცემულს გაზუთს. მითამ აქ სა-
საცილო რა არის, თუნდაც რომ მართ-
ლა ვერ იყოს?

თუ დარბაისელი „Новое Обществен-
ное“ ქუუსა და ამისთან ზრდილო-
ბას და თავზიანს საუბარს ბ-ნ ვარ-
თანინციანს სწავლობს და ამისზე
არაფის ციქნება. ის რალდა სასაცი-
ლო, რომ ჩენც ბ-ნს გუნისაგან
ვეწვლობდეთ. ვუჭვათ, ბ-ნი გუნია
ცილამ ჩამოსული კაცი არ არის,
ხომ არც ბ-ნი ვართანინცია ცილამ
ჩამოსული. მაშ განსხვევა რაშია?
ქუუთა მასწავლებლობაში არა გვეგო-
ნის ბ-ნს ვართანინცი და დიდი სახელი
მოგპობის საღმე. არც ბ-ნი გუნია
თავსა სღებს ამისთანა სახელისთვის.
მაშ ობუნჯობა რაშია, რომ ბ-ნი
გუნია ჩენნი მასწავლებელია? რით
არის ბ-ნი გუნია ბ-ნ ვართანინცი
ნაკლები? ბევრიც რომ თავი იტკი-
ვით, ასწონ-დასწონით, ამისი სასუ-
ბი ერთია და სხვა არა. ბ-ნი გუნია
ქართულია და ბ-ნი ვართანინცი-კი
სომეხი.

ეს წვერი ხომ ვიპოვეთ ნას-
კისა, ახლა ვამოგონსთ თვით ნას-
კიც. რა გავმოდის იქიდან, რომ
ბ-ნი გუნია ქართველია და ბ-ნი ვარ-
თანინცი სომეხი? ისა, რომ ბ-ნი
გუნია ქართველია და ამა ქართველს
ბ-ნ კუუა აქვს, რომ მისგან სხვა კა-
ცი და ისიც ქართველმა ქუუა ის-
წავლოს. ან მარტო იმ ობუნჯობისა,
რომელსაც ჩენც დღეპე დავარქვით.
ბ-ნი ვართანინცი-კი სომეხია და
დღმართმა ქუუა ხომ მარტო სომეხს
მისცა და თუნდაც არ მიეცა, იმა-
დღი ფული აქვს, რომ ქუუსს პრი-
ვილეგის იყიდო, ან არა და კონ-
ტრადანდა ხომ აქ არის, უზარულად
შემოპარება და დაიჩემებდა. მა-
შასადამე, ქუუა მარტო სომეხისაგან
ისწავლება და აი ივერისა რომ
ქუუსს მასწავლებლად ბ-ნი ვართანინ-

ნიცი ივერისა, როგორც „Новое
Общественное“—მა ჰქნეს, მაშინ სულ სხვა
იქნებოდა, არავინ არ დასცინებდა,
თვითონ დარბაისელი თ. გ. თუმბა-
ნიაციც დარბაისელი გტყო.

თუ „Новое Общественное“—ამისი
თქმა უნდა, რატომ ბოლომდე არ
ვატანა ეს ღარი თვისის აზრისა?
მართალია, ამ დარბაისელ ვაზუთს
აქამდე უყვარდა ორ სკამ შუა გო-
მა და ცხლა ხომ წილბი იხიდა და
ყველანი ვხედავთ საით უფრინავს
გული და გონება. ვცინა-და ცხლა
იუპოზილდ ლაპარაკი და ნამეგინავლ
დღეგათა და პრატუათა.

მეორე ობუნჯობა იმაც „Новое
Общественное“—სი პირ-და-პირ გვეგუ-
ნება, რომ ან ბ-ნი ვართანინცი,
თუმცა სომეხია, ვერა ყოფილა ვარ-
ცე კუუსს მასწავლებელი, ან „Новое
Общественное“—ს მასხარა, ვერა ყოფილა
ქუუსს სწავლების მიმღებელი. საქმი იმა-
რათა, რომ ივერისა მყოფი და სუ-
რათი თ. ნ. ბართაშვილისა და სუ-
რათზე ვამოსახელი მართლა თ. ნ.
ბართაშვილი, თუ არა, ამისი შე-
მოჭეპა მოიწადინა. ამის გამო „Но-
вое Общественное“ ასე ობუნჯობს:
ჩენც ვატიოთა, რომ „ივერისა“ რე-
დაქტორის უფრნ ერთი სხვა სურათი
ქჷონათ. თ. ნ. ბართაშვილისა და თ.
ნ. ივერისა მართამოწმილია? სა-
საცილოა ვანა „Новое Общественное“
—ს რომ მის მიერ ვებად-აღებული ბ-ნი
გუნია მისცე ქყოლიდაც ქუუსს მას-
წავლებლად, ისიც-კი ქუუსს ასწავ-
ლებლად ამ შემთხვევაში და გვიყარს
სახელ-განთქოლს ბ-ნს ვართანინცი
აქ ცოტად მიწე უჭრი არ აუწყვიან
თავისის შეგრიდალთვის. რატომ არ
უჭეპამ: აქ სახუნჯო რა არის,
შენის სიბრბივეს მეტო. ვანა წინა-
შენი სურათი მართამოწმილი-კი
შესამოწმებელი არ შეიძლებოდა
რომ ყოფილიყო? ვანა ის-კი ნამეჭრი
ღი სურათი იყო მისი და არა სხვი-
სა? ამას ხომ დიდი ქუუა არ უნდა
და. აქ კი, სწორედ მოვახსენოთ,
თ. გ. თუმბანიაცი, თუმცა სომეხია,
მაგრამ სომეხის ქუუსისთვის ვერაფე-
რი მაგალითი მოუცია, ვერაფერი
სამსახური გაუწყვეა. მე რომ სომეხი ვი-
ყუდა, არ შეგრიდებ ვერე მოურთი
დღმართის მიხედს ქუუსს დაფლოებს
და გატეხსა.*

გუშინ „Новое Общественное“—ში
დაბეჭდილი იყო ერთი წერილი.
წერილის ავტორი, მოავითხრობს რა
სამეურნეო-საკრედიტო საზოგადოე-
ბის კრების ამავს ზოგადად, კალკედ
ისწინებს იმ 15 კაცის თხოვნასაც,
რომლის გამოც კრებამ თავისი გა-
ნაჩენი დაადგინა და ძაგებით უარ-
ჭყა იგი თხოვნა. ამის გამო ავტო-
რი ისაყველებზე, ვერე სასტიკად
არ უნდა მოჭკეცვოდ იმ 15 კაცს
კრება და ნამეჭრედ ერთი ავტო-
რი კრებისია, იმიტომ რომ ყოველს
აზრს, თუნდაც უმცირესმა ნაწილმა
წარმოისქეპს „შეწყნარება უნდაო“.

„Новое Общественное“—ც თავისი ამ-
ბოზს, რომ ჩენც მთლად ვეთანხმე-
ბით წერილის ავტორისაო. ჩენც,
ივერისი-კი თანახმანი ვართ, რომ
ყოველი აზრი, ბევრისა თუ ცოტა-
რისა „შეწყნარებელი“ და არა სა-
დღვენი, ხოლო როგორც ავ-

* ეს საუბარი ჩენგან დამოუკიდებელ
მიზეზთა გამო დაგვიანდა და ეხლა იმეღმ-
და.

ტორის წერილისა, ისეც „Новое
Общественное“—ს ავიწყლებდა აქ
ერთი რამ. სახელდობრ ისა, რომ
აზრია შესაწყნარებელი და არა უთავ-
ბოლო კიცვა-კილეა ადამიანისა.
გამოისლან და საჭვევრად კრებაში
იძახინა: ესა და ეს თქვენი ამორჩე-
ული კაცები არ ვარგანანო და გა-
ნოლადეთ სირცხვილებურიო. ამის
სამართალ ერთია ჩემს სტამბა-
ში არა ჰქედვენ ბლანკესო და
იმიტომ არ ვარგანანო, მორეც კალ-
ნენრად გვეუბნება, მე იმიტომად ფუ-
ლი არ მომტეხს, რამდენიც მიწლო-
და და იმიტომ არ ვარგანანო, მე-
სამე ყოვლად უადგლო ობუნ-
ჯობით გვეუბნება, საკუთრივ ერთს
კაცს უჩივიან და სკვებიც ზედ
მივაყლეს „განრიხლოა“ ეს ვა-
ნა აზრია და ზარა სასაცილოდ
ავლება მთელს კრებისა, საცა ამის-
თანა სამარტოვანი საქციელს ადგი-
ლი აქვს. ეს ვანა აზრია, რომლის
შეწყნარებისა-ც ითხოვს წერილის
ავტორი და მისთან ერთად „Новое
Общественное“—ც ამისთანა აზრის შე-
წყნარებას ვასწავლიან ამ ერთი, ან
მეორე? მაშ ქედეს ბართაშვილი
მეორესა-ც. კიდევ ვიტყვი: ვეგ აზ-
რ-კი არ არის, თავად-დებელი
და ადგორ-ამოღებელი შეგინება ადა-
მიანის ღირსებისა (კალკე და მთელის
კრებისა საერთოდ და რომელს ზე-
რისი დაფართო სწერია, რომ ვინც
ბ-ნ ადამიანისა, ადამიანის კილეა, შე-
ბლაღვა სადმე შესაწყნარებელი იყოს!
ყოველს აზრს შეწყნარება უნდაო.

გაულონათ ეს და აღორ-კი კითხუ-
ლობით, — აქ აზრზე ლაპარაკი, თუ
კილეა-გინებაზე? ამით შუა დიდი მა-
წილობა და ეს უშველებელი მანი-
თი თვალწინ გამოჰპარავია როგორც
წერილის ავტორისა, ისეც დარბაი-
სელებს „Новое Общественное“—ს. გამო-
დის, რომ იგი ზეგობური კანონი,
რომლისათვის ამ შემთხვევაში ხელი
ჩაუქნინა წერილის ავტორის და
„Новое Общественное“—ს, ზეპირად
დასწავლული ჰქონათ და საღ
არის იგი კანონი წამოსაყენე-
ლი და საღ არა, ამანე კი უკაცრობა
მანებულან. ამას ვანა დიდი ღარი
და ხაზი უნდა, რომ ვერე აზრი უნ-
და იყოს და მერე მისი შეწყნარება.
ამა ერთი აზრი გვიბოვინ იმ 15 კა-
ცი თხოვნაში და მერე შეწყნარება
ამ აზრისა მოითხოვინ. ან იქნე-
ბა რაც კაცს ენაზე მოადგობა და
წამოიყარტალებს, აზრი ჰგონია წე-
რისი ავტორის და მისთან ერთად
მისა მომახს „Новое Общественное“—ს?
ვეგ იმითა საქმეა და სხვის-კი რომ
ამისთანა სასაცილო ბარგი არ აპკო-
ლონ, მეტი არ იქნება.

სასაპარტოსი მამიანენ
ავრისაგისა და დავითაშვიის საქმი,
21 მარტს გორში ტფილისის ოლ-
ქის სასამართლოს განწყობლებამ მი-
ხილდ აფრისოვისს საქმი ვანხილა,
რომელსაც გორის პოლიციის ბო-
რების ბ-ნ დავითაშვიის შეურაცხე-
ბისა ჰპრადღებოდა. ან ვარგებობა ამ
საქმისა: 1896 წ. 18 აფგისტოს ბო-
ქაული დავითაშვიი ქუუსში მიილიდა
თუნი-მე. ამ დროს იმისთან მივიდა
აფრისოვი, ვაჩნარა და უთხრა, რომ
ჩემი ძა ჩვენს სადავო მისწად სახლს
ამწენებს და დეუშლოუო. ბოქაულს
შეუნიწნავს, რომ აფრისოვი შეღვი-

ნანებულა, — და იმისთვის არა უთ-
კვეპა-რა. მაშინ აფრისოვს ლანდღე-
კენება დაუწყია და სხვათა ზორის უთ-
კვეპა, რომ ნ მან. რომ მოეცე, მა-
შინ ხომ სამოგონებთი შემხირულთ-
ბი თხოვნისა და სს. კიცეც არ უკე-
მარება, მივარდნია ბოქაულს და
ფერტებში მუჭტი შემოუჭრავს.

ოლქის სასამართლომ აფრისოვი
დამნაშავედ იწინა და 8 თვეთა საპა-
ტიროში დაპატივრება გარდაუწყვი-
ტა.

რუსეთი

სახალხო ლეკიების მკითხე-
ლი კომიტეტები ხშირად მიმართა-
ვენ ხოლმე სამინისტროს და სთხოვენ,
ესა თუ ის კაცი დამნიშნევი ლეკი-
ების მკითხველადო. შინაგან საქმე-
თა სამინისტრომ ვანმარტა ამ დღე-
ებში, რომ სახალხო ლეკიების წა-
კითხვის ნება აქეთ შმობოდა ამ მთა-
ვრობის მიერ დაარსებულ სასწავ-
ლებლების მასწავლებელი, რომელ-
სა ხსნელმწიფიო მასხარაში იწყო-
ფებინა, და ან მართლ-მადიდებელ
სარწმუნოების მიმდევლთ-მასხარა.

— ვარდასახალხო ინსექტოროგმ
მინდობილი აქეთ, რაც შეიძლება
დაწერილობითი ცნობები წყრბობინ
იმის შესახებ, თუ ვეროა გამსესხე-
ბელი კასები რა სარგებელს იტბერნ.
ეს ცნობები შინაგან საქმეთა სამი-
ნისტროში უნდა ვავიჭავენსო.

— მიწად-მოქმედებისა და სახელ-
მწიფო ქონებათა სამინისტრო ამ მო-
კლე ხანში რუსეთის სხვა-და-სხვა
ადგილს ჰგზანის რამდენსამე კაცს
მიწების ხლოენურად მოარწყვის საც-
დელია.

— ვეტრბურგში არსდება „საერ-
თა-შორისო“ ამხანაგობა სტამბისა.
ამ ამხანაგობას საგნად აქვს ჰე-
ქლის წარების ყოველი ენაზედ.
ძირის თანხად ახალს საზოგადოებს
1,460,000 მან. აქვს.

— რადგან ამხანაგობა გისპობა, რომ
პროფესორომა კონსა მანკარა თვის
მიერ ახლად გამოგონილი საშუალებ-
და ჰლექის წინააღმდეგ, ახლა პეტე-
რბურგში ლაპარაკია აღდრული იმის
შესახებ, რომ ქემიებთ იქნას ვაგზა-
ნურილი ბერონს კოხის მიერ გამო-
გონილ წამლის ვასაწინადაო.

— საულოქსერო თათბირს, რომ
მელიც პეტრბურგში უნდა მოხდეს
და კვირია მყოფთ-მოქმედებისა და სა-
ხელმწიფო ქონებათა მინისტრის ა. ს.
ერმოლოვის თავმჯდომარეობით,
დაესწრებინა: შინაგან საქმეთა, ფი-
ნანსთა, მიწად-მოქმედებისა და სანი-
ტერატორია კარისა და საულოქსერო
ლა მამულების სამინისტროებისა და
სახელმწიფო კანტროლის წარმო-
მადგენელი, საულოქსერო კომი-
ტეტების თავმჯდომარენი, პესარა-
ბის გუბერნატორი, ტფილისისა და
ოდიშის ვაინტროლო პალატების
მმართველნი, თავმჯდომარენი ერო-
პათა ვამეკობის: შესარბიისა და
ტარკიჩისა, ილიტის საამაზო ერო-
პის ვამეკობის თავმჯდომარე, ვა-
დენიკოსი ა. ო. კავლეციკი და
სხვანი მკლადენი საულოქსერო სა-
ქმისა.

